

La gestió integral dels espais oberts de qualitat: el Parc Rural de la Torre Negra de Sant Cugat del Vallès dins del context metropolità

Albert Cortina i Ramos

La preservació i gestió integral dels Rodals de la Torre Negra, a Sant Cugat del Vallès, es planteja com un desafiament: la creació d'un Parc Rural com a eina útil per revaloritzar social i ambientalment aquests espais oberts de qualitat situats en el perímetre nord del Parc Metropolità de Collserola, preservant-los de la urbanització i potenciant els seus valors de caràcter territorial, ecològic, paisatgístic, històric, cultural i didàctic.

La proposta contempla un projecte engrescador de ciutat per tal de reconciliar l'espai urbà amb el seu entorn natural i rural a la recerca del diàleg entre ambdós sistemes dins d'un context metropolità.

Les visions fortament sectorials en la planificació, la gestió, i la presa política de decisions aplicades tant a l'urbanisme com a la preservació i promoció dels espais lliures i naturals, a més a més del corporativisme disciplinar i la superposició i concurrència de competències entre les diferents Administracions en el context de la Regió Metropolitana de Barcelona, impedeixen molt sovint apreciar plenament la importància i complexitat de les interrelacions entre aquests dos sistemes.

El Projecte de Gestió del Parc Rural que l'Equip Redactor va presentar recentment a la Comissió de Seguiment Torre Negra, és un intent d'integrar i transcendir les diferents percepcions socials d'aquest territori, les disciplines que l'analitzen, els sectors i les competències que el regulen i els principals actors que en són protagonistes, per tal d'arribar a un millor coneixement i comprensió de tals interrelacions, així com reforçar les diferents visions sobre el territori que permeti una millor ordenació i gestió d'aquests espais estratègics de qualitat.

En aquest sentit, podem dir que els Rodals de la Torre Negra són la "Porta natural" al Parc Metropolità de Collserola de l'anomenada Via Verda del Vallès, corredor natural de connexió entre el Parc de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, la Serra de Galliners i la Serra de Collserola, que engloba superfícies agrícoles i boscoses travessades per torrenteres i que constitueix un dels elements estructurants de primer ordre en el sistema d'espais lliures metropolitans.

Projecte de gestió.

El projecte de gestió centra els seus continguts en els següents aspectes:

A. Programa estratègic:

1. Objectius, criteris i instruments per a la preservació integral dels Rodals de la Torre Negra
L'Estudi Interdisciplinar per a la preservació dels Rodals de la Torre Negra.
La Modificació del Pla General Metropolità de Barcelona (P.G.M.) al Sector Torre Negra.
El Pla Territorial Metropolità de Barcelona (P.T.M.B.)
2. Àmbit d'actuació

Determinació de la unitat de paisatge dins del terme municipal, la relació amb altres espais oberts dels municipis confrontants i la penetració cap a la Serra de Collserola.

3. Model de Parc Rural

Integració de les funcions ecològiques i ambientals amb les funcions didàctiques i culturals.

Titularitat mixta (propietat pública i privada)

B. Programa de gestió i desenvolupament integral:

1. Programa ambiental

Potenciació de les funcions ambientals d'aquest espai obert de qualitat per tal de millorar les condicions ecològiques dels seus conreus, vegetació i fauna.

2. Programa didàctic

Interpretació del patrimoni natural i cultural de Sant Cugat mitjançant la construcció del Centre d'Acollida del Parc Rural.

Establiment d'itineraris didàctics (la ruta dels monjos, el camí històric de Sant Medir, la riera de Sant Cugat, els conreus i l'activitat agrícola a la vila, la vegetació...), tallers pedagògics (el món de la ceràmica, les potencialitats de l'agricultura ecològica...) així com diferents mòduls i estacions d'interpretació.

3. Programa divulgatiu

Propostes per establir un equilibri entre el dilema difusió -conservació d'aquests espais.

Establiment de normes per a la regulació de la freqüentació i afluència de visitants

4. Programa de disseny institucional

La creació de l'Oficina Municipal del Parc Rural i la figura clau del seu gerent.

El Consorci Local com a òrgan administratiu idoni per a la gestió del Parc Rural: integració dels Ajuntaments de Sant Cugat i Cerdanyola, Patronat de Collserola, col·lectius socials i d'altres organismes de caràcter públic o privat.

5. Programa participatiu

El manteniment del consens social: ciutadans, entitats, O.N.Gs., col·lectius i associacions treballant junts per a la gestió integral d'aquest espai.

6. Programa d'ordenació dels elements bàsics del Parc Rural

El Pla Especial de Protecció i Millora del Parc Rural: l'estructuració dels camins i senders, la regeneració i restauració de les rieres, el tractament del bosc i dels conreus, les relacions amb la façana urbana i amb els altres sectors confrontants.

7. Programa de regulació dels usos i les activitats

Establiment de les Normes reguladores de les activitats admeses d'acord amb criteris de sostenibilitat

8. Programa financer

Instruments financers d'institucions públiques i privades

9. Programa d'actuacions

- Ordenació i gestió integrada de l'aigua (cursos d'aigua i sanejament)

- Gestió dels residus
- Ordenació i gestió forestal
- Prevenció i detecció precoç d'incendis forestals
- Política d'adquisició de sòl rústec
- Restauració i potenciació dels elements bàsics
- Eliminació de les il·legalitats urbanístiques actuals: disciplina urbanística.
- Minimització i correcció dels impactes.

Albert Cortina i Ramos –Estudi DTUM–, és director de l'Equip redactor de l'Estudi per a la preservació i gestió integral dels Rodals de la Torre Negra.